
K. UDVARI KATALIN

ÉNEKLŐ ISKOLÁK

(1950–2020)

**70 éve indult el hazai közoktatásunkban
az első ének-zenei általános iskola**

*„(...) az az iskola, amely mintaképe
lehet minden
általános iskolának, ha teljes embert
akar nevelni.
Szaporítása lassanként megoldana egy
csomó másképp megoldhatatlan kérdést
(...)”*

Kecskemét, 1960. november 2.

Kodály Zoltán

A Kodály módszer is felkerült az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség Jó Gyakorlatok
Jegyzékébe

(A kép forrása: [2016 - SZELLEMI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG](#))

A 2020-as év jubileumi év. Éppen 70 évvel ezelőtt, 1950. októberében alakult meg Kecskeméten az ország közoktatásában elsőként az olyan általános iskola, ahol mindennap énekeltek-zenéltek a tanulók, majd a későbbi években ezek az iskolák szereztek világhírnevet a magyar ének-zene oktatásnak. Eredményeiket igazolja, hogy az itt megvalósuló zenepedagógiai módszer, az un. Kodály-módszer felkerült az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség Jó Megőrzési Gyakorlatok Jegyzékébe, 2016. december elsejei dátummal.

2016. június 4-től négy éven át Magyarország is tagja a Szellemi Kulturális Örökség Megőrzése Kormányközi Bizottságának, így közvetlenül is részt vesz az UNESCO szellemi kulturális örökség politikájának alakításában.

A nemzetközi elismerés és a jubileumi évforduló jó lehetőséget ad Egyesületünknek arra, hogy felhívjuk a figyelmet az ének-zenei általános iskolákban folyó hatékony és eredményes munkára, aminek során a szakszerűen és fokozatosan felépített tananyaggal, megfelelő gyakoriságú óraszám mellett, a megfelelő képzettséggel rendelkező énektanárok vezetésével az itt tanuló gyermekek életre szóló tudást és érzelmi nevelést kaptak és kapnak napjainkban is.

A Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület emblémája

Egyesületünk, a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület tagjai a művészeti nevelés széles palettáját képviselik óvodától az egyetemig, és általában több diplomával rendelkeznek. Többségükben még ahhoz a nemzedékhez tartoznak – akiket bár gyermekként –, de még személyes élmények fűznek a kodályi zenepedagógiához.

A Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület megalapításakor, közel két évtizeddel ezelőtt, működésének céljaként a következőket fogalmazta meg: *„Kodály zenepedagógiai hagyományának ápolása, a kor nevelési elvárásait figyelembe vevő pedagógiai kezdeményezések (...) publikálása és a közoktatásban való hasznosításának elősegítése. (...)”* Egyesületünk e célok megvalósítása érdekében folytatja tevékenységét a következő területeken: nevelés és oktatás,

tudományos igényű ismeretterjesztés, kulturális tevékenység, és a kulturális örökség megóvása.

A Psalmus Humanus ars poeticája: „*Tehetséggondozás Kodály szellemében*”

A kép forrása: közművelődési havilap
művelődés.

A 2010-ben első alkalommal akkreditált tanár-továbbképzési programunk bemutatása óta közvetlenül is tapasztaljuk, hogy a társadalom nagy része előtt, a magas iskolai végzettséggel rendelkezők –, sőt még a zenei szakemberek előtt is mára már egyre kevésbé ismert Kodály Zoltán holisztikus szemlélete a gyermekkori művészeti tevékenységek életre szóló pozitív hatásáról és a zenei nevelés életminőséget meghatározó szerepéről.

„*Tehetséggondozás Kodály szellemében*” címmel. kidolgozott 30 órás akkreditált tanár-továbbképzési programunkban éppen ezért különös gonddal vettük figyelembe korunk társadalom-, és természettudományi vizsgálati eredményeit, valamint a 21. század társadalmi és nevelési kihívásait is.

Képzési programunkkal, könyv kiadványainkkal, DVD filmjeinkkel és egyéb oktatási segédanyagainkkal Kodály Zoltán napjainkban is érvényes és hatékony zenei nevelési koncepciójára kívánjuk felhívni a figyelmet és gyakorlati foglalkozásokon be is mutatjuk azokat.

Tanár-továbbképzéseink során egyben biztosítjuk annak a lehetőségét is, hogy a gondosan és igényesen elkészített oktatási segédanyagaink, kiadványaink a résztvevőkön keresztül eljuthassanak saját iskolájukba is, nevelési értekezletre, az iskolai könyvtárakba, szülői értekezletre, hogy minél több ember

megismerhesse a hagyományörző és egyben korszerű művészetpedagógiai metódusokat.

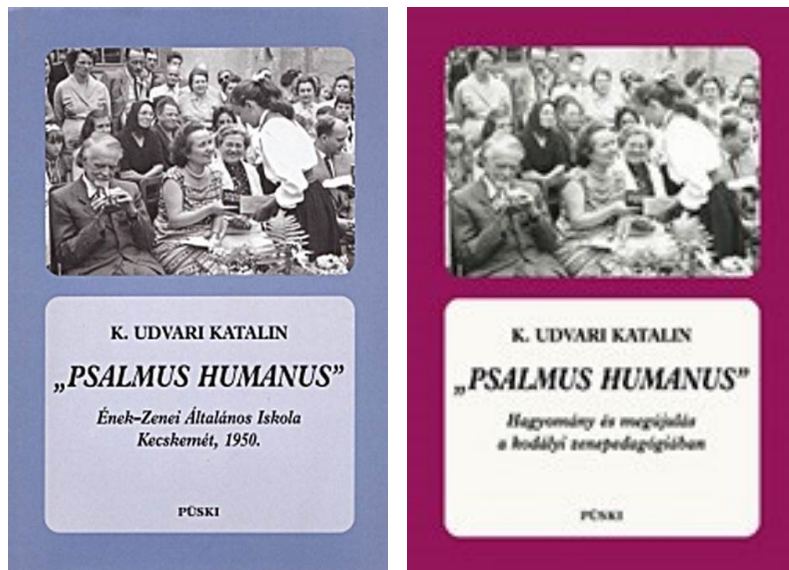
Az interneten megjelenő, nagy olvasottságú www.parlando.hu, zenepedagógiai folyóiratban megjelenő cikkeink bemutatják a kodályi zenepedagógia sokirányú hatását korunk új kihívásainak tükrében is.

Ezt jelzik már címükkel is megjelent írásaink, például: „Az életminőség és a kodályi zenepedagógia” ([K. Udvari Katalin: Tehetséggondozás Kodály szellemében a hazai közoktatásban - 30 órás akkreditált tanár tovább-képzési program \(3/3.\) Életminőség és a kodályi zenepedagógia \(pdf\)](#); Parlando, 2018/8. sz.), „A kodályi zenepedagógia szerepe a családalapításban és a gyermekvállalásban” ([K. Udvari Katalin: A kodályi zenepedagógia szerepe a családalapításban és a gyermekvállalásban \(pdf\)](#); Parlando 2019/2. sz.), valamint „Ének-zenei általános iskolák, mintaiskolák a közoktatásban és a tehetséggondozásban” címmel megjelent írás ([K. Udvari Katalin: Ének-zenei általános iskolák, ének-zene tagozatos iskolák, mintaiskolák a közoktatásban és a tehetséggondozásban \(pdf\)](#); Parlando 2019/4. sz.).

A Psalmus Humanus Egyesület „*Tehetséggondozás Kodály szellemében*” címmel kidolgozott 30 órás akkreditált, integrált művészetpedagógiai tanár-továbbképzési programja differenciáltan kínál lehetőséget a tanárok érdeklődésének, a növendékek adottságainak, valamint az intézményük hagyományainak leginkább megfelelő művészetpedagógiai módszerek kiválasztásához a napi iskolai munkában. (www.psalmusart.hu, ÉNEKLŐ ISKOLÁK – 1950, 2020)

A különféle művészeti metódusok segítséget adnak

- a kiemelkedő képességű tanulók tehetséggondozásához,
 - az átlagos képességűek kibontakoztatásához,
 - a hátrányos helyzetűek felzárkóztatásához és
- a fogyatékkal élők társadalmi beilleszkedéséhez, amennyiben biztosítják számukra az eredményes ének-zene tanításhoz szükséges feltételeket a hazai közoktatásban.

A dokumentum könyvek borítóján Kodály Zoltán mellett Nemesszeghy Márta, a Kecskeméti Ének-Zenei Általános Iskola alapító igazgatója

A 2020-as jubileumi év alkalmából Egyesületünk megkereste, majd nagy örömünkre teljes mértékű támogatást kapott a Kecskeméti Neumann János Egyetem Pedagógusképző Kar Vezetőségétől, hogy a régebben Kecskeméti Református Tanítóképző Intézetnek elnevezett intézmény gyakorlóiskolai tanárának, Nemesszeghy Márta, a Kecskeméti Ének-Zenei Általános Iskola alapító igazgatójának tiszteletére (aki itt kezdte el pedagógusi pályafutását), az ősz folyamán az intézet épületének egyik és már pontosan megnevezett szobájában állandó kiállítást rendezzünk be, és emlékére a szobát is átnevezve róla. Valamint lehetőséget kapunk arra is, hogy a kiállítás megnyitását emlékünneppé megrendezésével kapcsoljuk össze.

Az emlékünneppé alkalmával Nemesszeghy Márta egykori lakóházának falán lévő emléktáblát is meg kívánjuk koszorúzni, ahogyan ezt tettük 2003. október 11-én a Iskola alapító igazgatójának, Nemesszeghy Márta halálának 30., és születésének 80. évfordulója tiszteletére Kecskeméten, a Budai utca 14. szám alatti ház falánál.

Visszatérve napjaink eseményeihez, legutóbbi alkalommal a 70. jubileumi évforduló évében, 2020. március 6-8-ig ismét alkalmunk volt tanár-továbbképzést

tartani HANGRÓL HANGRA... AZ IFJÚSÁG KÓRUSÉNEKLÉSÉÉRT címmel a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége – KÓTA és a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület közös szervezésében. Az ország különböző részeiből érkező tanítók, ének-zene tanárok Adaptációs terveikben számoltak be a képzésen szerzett tapasztalataikról, amelyek közül többük dolgozata [Hangról hangra... Az ifjúság kórusénekléséért. A KÓTA és a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület szervezésében 2020. március 6-8. között tartott tanár továbbképzés beszámolóiból: Bálint Gáborné Szabó Csilla tanító; Balásné Molnár Ildikó ének- és szolfézstanár, karvezető; Csimáné Varga Livia ének-zene tanár, karvezető; Fazekas Réka ének-zenetanár, karvezető; Opánszki Dávid ének-zenetanár, karvezető írásai \(Szerkesztette: K. Udvari Katalin\)](#); címmel a Parlando 2020/3. számában jelent meg..

***K. Udvari Katalin** gordonka- és szolfézstanár, a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesül alapító elnöke (2002-), a Kecskeméti Ének-Zenei Általános Iskola legelső osztályának egykori tanulója (1950–1958) (Gadányi György felvétele)

ZENÉL A HÁZ

<https://www.youtube.com/watch?v=tqZrptKe5vA> (7:00)

A 2007-ben készült kisfilm bemutatja a Budapest Főváros IV. kerületi (Újpest) Pécsi Sebestyén Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Iskola Ének-zenetagozatát

Tanár: Vass Veronika

Operatőr: Páll Zsolt

Vágó: Kertai Gábor

Hang: Schneider Péter

Rendezte: Kovács István és Sárközy Fanni

A Pécsi Sebestyén Ének-Zenei Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
(1041 Budapest, Lőrinc u. 35-37.) főbejárata